

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610-11006841
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

19 Kasım 2024

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından Bakanlığımıza yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Liste ve Ekleri (33 Sayfa)

**SİVAS MİLLETVEKİLİ
SAYIN ULAŞ KARASU'NUN
TBMM 7/15684 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLAR**

SORULAR

Kamu adına yapılan ihalelerde, kamu görevlileri halkın parasını harcamaktadır. Doğal olarak halkın kendi parasının nasıl harcadığını bilmesi gerekmektedir. Bu bilgi alma hakkı kamu ihalelerinde şeffaflık ve kamuoyu denetimi ilkelerinin temelini oluşturur. Kamu ihalelerinin her aşamasında şeffaflık ilkesi, kamu yöneticileri için müeyyidesiz ahlaki bir öğüt değil, aynı zamanda 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 5. maddesi gereği bir zorunluluktur.

Ancak, Kamu İhale Kanunu'nun "21/b pazarlık" usulü, son yıllarda amacı dışında kullanılarak belirli şirketlere ihale dağıtma aracı haline dönüşmüştür.

Özellikle 6 Şubat depremlerinin ardından Toplu Konut İdaresi Başkanlığı (TOKİ) tarafından yapımına başlanan deprem konutları ihalelerinin AKP'li isimlere gittiği bilinen bir gerçek olup, bu konu sık sık basına da yansımaktadır. Son olarak 3,9 milyar TL yaklaşık değeri olan Malatya'nın Battalgazi İlçesi Bahçebaşı Mahallesi 7. Etap 1235 Adet Konut ve 13 Dükkan İnşaatları ve Altyapı ve Çevre Düzenlenmesi İşi'ne ilişkin ihale AKP Eski Elazığ İl yöneticilerinden Mustafa Tetik ve kardeşi Yılmaz Tetik'in şirketleri olan TETİŞ Yapı ve MYS Yol Yapı adlı firmalar almıştır.

Bu bilgi çerçevesinde;

- 1- Önergenin yanıtlandığı tarih itibariyle, her bir yıl ayrı ayrı gösterilmek üzere Bakanlığınızın son üç yılda Kamu İhale Kanunu'nun "21/b" pazarlık usulü ile açtığı ihale sayısı ve ihalelerin yaklaşık maliyeti nedir?
- 2- 21/b ihalelerinin 6 Şubat depremlerinden etkilenen illere göre dağılımı ve yaklaşık maliyeti nedir?
- 3- Aynı ihalelere katılan, ancak teklifleri geçerli sayılmayan firmalar hangileridir?
- 4- Deprem bölgesinde yapılan ihaleler ve yapım işleri, neden adları iktidar partisiyle anılan şirketlere verilmektedir? Başka firmalara verilmemesinin gerekçeleri nelerdir?

CEVAPLAR

Bağlı kuruluşumuz olan Toplu Konut İdaresi (TOKİ) 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na tabi olup, tüm ihalelerini 4734 sayılı Kanun ve ikincil mevzuatta belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde ve yine aynı Kanun'un "Temel İlkeler" başlıklı 5'inci maddesi "saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenirliliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur" hükmü doğrultusunda gerçekleştirmektedir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "İhaleye katılımda yeterlik kuralları" başlıklı 10'uncu maddesinde; ekonomik ve mali yeterliğin belirlenmesi ile mesleki ve teknik yeterliğin belirlenmesi şeklinde iki genel başlık olarak belirlenmiştir. İhalelerimize katılan tüm istekli firmalar anılan kriterler çerçevesinde değerlendirilerek belirlenmektedir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, idarelerin ihale esnasında ve sonrasında yapması gerekenleri 36, 37, 38 ve 40. maddelerinde açıklamaktadır. Teklifler 36. madde çerçevesinde açılmakta olup, ekonomik açıdan en avantajlı teklif 37. ve 38. maddeler çerçevesinde belirlenerek, 40. maddeye istinaden ihaleler karara bağlanmaktadır. Yapılan ihalelerde ekonomik açıdan en avantajlı teklif, geçerli tekliflerden en düşük fiyat esasına göre belirlenmektedir. Bir başka ifadeyle, geçerli teklifler belirlendikten sonra en düşük fiyat teklif eden istekliye ihale edilmektedir.

- 1- Toplu Konut İdaresi (TOKİ) tarafından deprem bölgesindeki konutların ihaleleri, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Pazarlık Usulü" başlıklı pazarlık usulü ile ihale yapılabilecek durumların belirtildiği 21'inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi "Doğal afetler, salgın hastalıklar, can veya mal kaybı tehlikesi gibi ani ve beklenmeyenveyahut idare tarafından önceden öngörüleemeyen olayların ortaya çıkması üzerine ihalenin ivedi olarak yapılmasının zorunlu olması" hükmü doğrultusunda gerçekleştirilmiştir.
- 2- 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş merkezli gerçekleşen depremler nedeniyle konut, işyerleri v.b. yapıların inşaatlarına en kısa sürede başlanması gerektiğinden afet bölgesinde hayatın süratli bir şekilde normale dönmesi, hızlı bir şekilde barınma ihtiyaçlarının kalıcı olarak sağlanmasının temini ve vatandaşlarımızın mağduriyetinin acil giderilmesi için ihaleler ivedilikle yapılmıştır.
- 3- İhaleye teklif sunan istekli firmaların teklifleri, Kamu İhale Kanunu'nun 36, 37 ve 38. maddeleri çerçevesinde incelenmekte ve ihale en düşük fiyat teklifini veren istekli üzerinde kalmaktadır. Aynı şekilde afet bölgesinde yapılan ihalelerde de, ihale teklif fiyatı en düşük olan istekli üzerine bırakılmaktadır.
- 4- 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nda pazarlık usulü ile ihalesi yapılacak işlerde en az 3 (üç) istekli firmadan teklif alınması öngörülmüşken, TOKİ tarafından yapılan ihalelerde rekabeti en üst seviyeye çıkarmak için iştirak alanlarında uzman, iş programını aksatmadan hızlı iş yapma kabiliyetine sahip, bölge şartlarında iş yapma kabiliyetine sahip yerel firmalar ile TOKİ'de büyük ölçekte proje tamamlamış, projelerin belirlenen niteliklerine göre ve zamanında iş tamamlama potansiyeline ve deneyimine, mesleki, teknik, ekonomik ve mali yeterliliğe sahip firmalardan 10 ile 20 arasında istekli firma davet edilmektedir.

Davet edilen firmaların ve ortaklarının ihaleye katılım ve sözleşme imzalanmasında taşıması gereken şartlar 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 10 ve 11. maddelerinde belirtilmiş olup, ihalelere katılım sağlayan isteklilerin de söz konusu maddelerdeki şartları sağlayıp sağlamadığına bakılmaktadır.

TOKİ tarafından deprem bölgesinde gerçekleştirilen her bir ihaleye 10 ila 20 arasında firma davet edilmiş olup, afet bölgesinde yapılan ihalelere katılan firma sayısı, diğer illerdeki projeler için açık ihale usulü ile yapılan ihalelere katılan istekli firma

sayısından daha fazla olmuştur. TOKİ'nin afet bölgesinde yapılan ihaleler EKAP (Elektronik Kamu Alımları Platformu) üzerinden kamuoyu ile paylaşılmakta olup, ihale sonuçları incelendiğinde, afet bölgesinde yapılan ihaleleri iş ortaklıkları dâhil olmak üzere 200'ün üzerinde farklı firmanın kazandığı görülecektir.

Ayrıca, "Malatya İli, Battalgazi İlçesi, Bahçebaşı Mahallesi 7. Etap 1235 Adet Konut ve 13 Adet Dükkan İnşaatları İle Altyapı ve Çevre Düzenlemesi İşİ" ihalesine katılan firmalar, bölge şartlarında iş programını aksatmadan hızlı iş yapma kabiliyetine sahip, TOKİ tarafından büyük ölçekte proje tamamlamış yerel firmalar ile zamanında iş tamamlama potansiyeline ve deneyimine, mesleki, teknik, ekonomik ve mali yeterliliğe sahip bölgede faaliyet gösteren firmalar olup ihale; tekliflerden en düşük teklif sunan istekli üzerinde kalmıştır.

TOKİ tarafından tüm ihaleler rekabet ve şeffaflık ilkelerine uygun elektronik ortamda e-ihale olarak yapılmakta, yapılan ihaleler basın ve yayın kuruluşlarıyla paylaşılmakta olup, ihale süreçlerinin her aşaması EKAP (Elektronik Kamu Alımları Platformu) üzerinden yürütülmekte ve ihale sonuçları yayımlanarak kamuoyunun denetimine sunulmaktadır.